

**NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV**

**ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVIŠTĚ STŘEDNÍCH
ČECH V PRAZE**

Váš dopis čj.: ---
Ze dne: 11. 9. 2019
Naše čj.: NPÚ-321/72832/2019
Vyřizuje/tel: Ing. arch. Rákosníková/606 629 325
Spisový znak: 826

Vážená paní
MUDr. Věra Vojtěchová
Močovice 178
286 01 Čáslav

Praha 15. 10. 2019

Močovice, připomínky k celkové rekonstrukci silničního mostu přes Klenárku a souvisejícím pracem při usedlosti čp. 3 a domu čp. 62 v Močovicích

Předmět dopisu:

Dne 11. 9. 2019 jsme obdrželi Váš dopis s připomínkami ke stavebnímu provedení celkové rekonstrukce silničního mostu přes Klejnárku a souvisejícím pracím při čp. 3 a čp. 62 v k. ú. Močovice.

Přílohy dopisu:

K dopisu byl přiložen flashdisk s elektronickou verzí fotografické dokumentace problematických míst.

Dosavadní stav projednání:

Během projednání celkové rekonstrukce mostu a následné realizace se setkaly dvě původně spolu nijak nesouvisející akce:

- 1.) Zřízení chodníku a autobusové zastávky před uličním průčelím obytného stavení usedlosti čp. 3 (bez propustku pod chodníkem). Tehdy bylo ještě počítáno s existencí dřívějšího železobetonového trámového mostu a nutností zřídit na jeho návodní straně samostatnou lávku pro pěší. Žádost o vyjádření jsme obdrželi 26. 11. 2014 a následně jsme zpracovali písemné vyjádření č. j. NPÚ-321/91975/2014 ze dne 5. 12. 2014, kde byl záměr vyhodnocen jako akceptovatelný s podmínkami. Na základě tohoto vyjádření vydal orgán státní památkové péče (MěÚ Čáslav) závazné stanovisko.
- 2.) Celková rekonstrukce silničního mostu z důvodu nízké zatížitelnosti a malého průtokového povodňového profilu. V rámci předběžných konzultací jsme měli k záměru značné výhrady, neboť s plánovaným nadvýšením nivelety mostu kvůli vysoko položené hladině stoleté povodně Q_{100} nutně souviselo také nadvýšení předmostí, které by se významně dotklo úrovně terénu při uličním průčelí čp. 3, včetně sjezdu (projektant původně navrhoval odříznout spodní část vrat v bráně a sjezd ukončit až v prostoru dvora čp. 3). S koordinací již projednaného chodníku a autobusové zastávky souviselo navržení problematického masivního propustku odvodňovacího příkopu na jižní straně pozemní komunikace (odvodnění přes stoupající předmostí již nebylo technicky možné). Úroveň vyústění propustku musela reagovat na úroveň povodně, vliv měla i daná výšková úroveň nátoky a předpokládaná úroveň základů objektů usedlosti čp. 3, aby nedošlo k jejich podkopání. Světlý profil byl dán hydrotechnickým výpočtem. K dokumentaci pro územní rozhodnutí jsme vydali písemné vyjádření č. j. NPÚ-321/79454/2015 ze dne 10. 11. 2015 a

k dokumentaci pro stavební povolení písemné vyjádření č. j. NPÚ-321/63603/2016 ze dne 29. 8. 2016. Obě vyjádření shledala záměr jako akceptovatelný s řadou podmínek a byla podkladem pro příslušná závazná stanoviska.

Současný stav poznání dotčených chráněných kulturně historických hodnot:

Areál usedlosti čp. 3 v Močovicích je jmenovitě chráněnou kulturní památkou rej. č. ÚSKP 17816/2-3490. Usedlost sestávající z obytného stavení, klenuté vjezdové brány, sýpky a dalších hospodářských budov pochází z 2. poloviny 19. století. Jedná se o velmi cennou památku dobové lidové architektury Čáslavska, s řadou cenných původních architektonických i konstrukčních prvků a detailů. Usedlost se vůči svému okolí výrazně pohledově uplatňuje.

K jednotlivým připomínkám:

Národní památkový ústav na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace konstatuje následující:

Připomínka č. 1.) Koryto před hospodářským a obytným stavením usedlosti čp. 3 je vydlážděno s nerovnými okraji a hrbolatě, rozhraní vozovky a dláždění koryta vysypáno asfaltovou drtí.

Koryto příkopu je vydlážděno v rozsahu dle dokumentace pro stavební povolení (dále jen DSP), avšak dochází ke splachování materiálu z krajnice vozovky do koryta. Domníváme se, že vhodným řešením by bylo lokální zarovnání hrany dláždění a terénní domodelování horních okrajů koryta tak, aby nedocházelo ke splachu materiálu. Vpust propustku pod autobusovou zastávkou byla oproti plánovanému pozvolnému seříznutí ponechána v kolmé podobě, zejména z důvodu rizika zanášení spadlým a odhozeným materiálem. Okraj samotné vpusti je žádoucí estetizovat přirozeným domodelováním terénu, ideálně s osazením suchomilným travním drnem nebo vhodnými trvalkami.

Připomínka č. 2.) Nevhodný charakter a problematické odvodnění terénní úpravy před uličním průčelím a sjezdem k usedlosti čp. 3.

K této připomínce uvádíme, že velmi stísněné a nepříznivé podmínky plynou z umístění chodníku s autobusovou zastávkou, jejichž realizace však byla projednána a schválena v době, kdy se o celkové rekonstrukci mostu ještě neuvažovalo. Umístění bylo jednoznačně požadavkem obce. Z polohy zastávky, odvodnění navazujících úseků pozemní komunikace a nadvýšení předmostí vyplynula potřeba řešit odvedení dešťových vod propustkem. Světlý průměr propustku vzešel z hydrotechnického výpočtu, který uvažuje i dlouhodobější srážky, délku propustku (která je větší než obvykle) a nutnost čištění. S umístěním drenážní trubky mezi propustkem a vnějším lícem obvodové zdi DSP pro velmi stísněné poměry původně nepočítala, riziko podmáčení soklu domu bylo proto na návrh NPÚ řešeno tradiční jílovou izolací, jaká se využívá např. u mlýnů, sklepů nebo hrází rybníků. Mírně vlhký jíl vytváří souvislou vodonepropustnou vrstvu. Při kontrole 9. května 2019 jsme zaznamenali a fotograficky zdokumentovali drenážní trubku položenou v zásypu propustku. Vyústění (trativodem?) již bylo skryto v hrubě modelovaném terénu sjezdu k bráně čp. 3 a k břehu řeky. Tvar terénu vychází z požadavku NPÚ zachovat co nejvíce volného prostoru před uličním průčelím domu s ohledem na pohledové uplatnění uliční fasády domu a minimalizaci zastínění oken místností nadvýšeným terénem (chodník se nachází nad úrovní parapetu oken!). Dále upozorňujeme, že při průčelí byla před započítáním prací předzahrádka. Obnovení výsadby vhodných odolných trvalek (např. kosatců, denivek apod.) by přineslo zpevnění povrchu terénu a zásadní omezení nutnosti sekat trávnik v těžko přístupných místech. Případné větší srážky by tedy měl zadržet soubor opatření – jílová izolace, drenáž a vhodná výsadba.

Přípomínka č. 3.) Šířka sjezdu k čp. 3 a jeho odvodnění

Šířka sjezdu vychází z nivelety předmostí v místě sjezdu a vyústění propustku (viz Dosavadní stav projednání, bod 2). Zdláždění vjezdu je řešeno jako propustné, s šikmým odvodňovacím žlábkem, který vodu svádí k břehu řeky. Pojezdový rošt byl ze strany NPÚ zamítnut, protože se jedná o novodobé utilitární řešení, jehož funkčnost je v takto extrémním sklonu diskutabilní (rychlost proudící vody, rychlé zanášení splavovaným materiálem).

Přípomínka č. 4.) Poškození dlažby chodníku před čp. 3 po opravě jeho nivelety

Domníváme se, že tuto záležitost by měl řešit technický dozor investora ve spolupráci se zástupcem obce.

Přípomínka č. 5.) Problematické vyústění propustku

Viz Dosavadní stav projednání, bod 2. Poloha propustku plyne z nepříznivé souhry několika faktorů – polohy zastávky, výšky nátoky, maximálního spádu, dovolené úrovně vyústění (riziko vzduť hladiny v propustku během povodně) a úrovně založení budov v areálu čp. 3. Souhlasíme s názorem, že vyústění propustku je z urbanistického a architektonického hlediska komplikující a nevhledné, naše výhrady však nebyly projektantem akceptovány. Zábradlí na řimse propustku je žádoucí srovnat.

Přípomínka č. 6.) Špatné výškové napojení dlažby chodníku před čp. 3 na betonový chodník mostu; Přípomínka č. 7.) Problematické odvodnění před čp. 62; Přípomínka č. 8.) a č. 9.) Problematické provedení a napojení mostních závěrů

Předměty těchto připomínek jsou mimo rámec, k němuž jsme oprávněni se v prostředí kulturní památky vyjadřovat. Řešit by je měl technický dozor investora ve spolupráci se zástupcem obce, která se může vyjadřovat k celé akci.

Nová připomínka č. 1.) Požadavek na dodláždění koryta při vyústění propustku

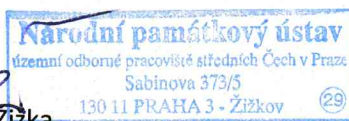
Prostor mezi železobetonovými opěrnými stěnami vyústění propustku není v přímé vazbě na přilehlou usedlost čp. 3. Hypoteticky by bylo možné dané úseky dodláždít. Z našich praktických i dokumentačních zkušeností v terénu však plyne, že pokud nebudou pravidelně čištěny naplaveniny z propustku, vydláždění povrchu odtoku proces zarůstání pouze zpomalí.

Nová připomínka č. 2.) Řešení autobusové zastávky ve směru od Čáslavi; Nová připomínka č. 3.) Nezdařené vyústění odvodnění na povodní straně mostu na čáslavské straně a Nová připomínka č. 4.) Přístup k mostu u čp. 62

Předměty těchto připomínek jsou opět mimo rámec, k němuž jsme oprávněni se v prostředí kulturní památky vyjadřovat. Řešit by je měl technický dozor investora ve spolupráci se zástupcem obce, která se může vyjadřovat k celé akci.

Závěrem si dovoluujeme dodat, že dokončovací práce zřejmě probíhaly ve značném spěchu, což se mohlo projevit např. dodatečným sedáním terénních úprav a dlážděných ploch a nedostatečnou návazností některých detailů, což ovšem zhotovitele nijak neomlouvá.

Ing. Jan Žižka
ředitel

Národní památkový ústav
územní odborné pracoviště středních Čech v Praze
Sabinova 373/5
130 11 PRAHA 3 - Žižkov

Příloha: zaslaný flashdisk

Na vědomí: místně příslušný orgán státní památkové péče (Městský úřad Čáslav, odbor školství, kultury a památkové péče, Gen. Eliáše 6, 286 01 Čáslav)